യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 207

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ശ്രൃണു രാജന്യഥാ സ്പഷ്ടമേതത്തേ കഥയാമ്യഹമ് .
യേന തേ സർവസംദേഹാ യാസ്യന്ത്യലമമൂലതാമ് .. 1
സർവേ താവജ്ജഗദ്ഭാവാ അസദ്രൂപാഃ സദൈവ ഹി .
സദ്രൂപാശ്ച സദൈവേമേ യഥാസവേദനം സ്ഥിതേഃ .. 2
ഇദമിത്ഥമിതി പ്രോതാ യത്ര സംവിത്തദേവ തത് .
ഭവത്യവശ്യം തത്ത്വങ്ഗ സദേവാസ്ത്വസദേവ വാ .. 3
ഈദൃക്സ്വഭാവാ സംവിത്തിസ്തയാ ദേഹോ വിഭാവ്യതേ .
ഏക ഏവ സ്വരൂപേണ തസ്യാസ്തേ ന ച തദ്വിദാ .. 4
വിദമേവ വിദുർദേഹം സ്വപ്നാദാവിതരേതരാ .
സംവിത്കാചിത്സംഭവതി ന ചാന്യാസ്തി ശരീരതാ .. 5
ആശ്രിതസ്വപ്നസംദർശസ്തഥേദം ഭാസതേ ജഗത് .
സമസ്തകാരണാഭാവാത്-സർഗാദാ-വന്യ-താത്ര കാ .. 6
ഏവം യദേവ വിമലം വേദനം ബ്രഹ്മസംജ്ഞിതമ് .
തദേവേദം ജഗദ്ഭാതി തത്കേവ ജഗതോഽന്യതാ .. 7
ഏവം പൂർവാപരം ശുദ്ധമവികാര്യജഗത്സ്ഥിതേഃ .
ലോകവേദമഹാശാസ്ത്രൈരനുഭൂതമുദാഹൃതമ് .. 8
അപലാപ്യൈവ യേ മൂഢാ അന്ധകൂപകമേകവത് .
സമസ്തഭൂതസംവിത്തൗ രൂഢപൂർണം മഹാത്മഭിഃ .. 9
വർതമാനാനുഭവനമാത്രമോഹപ്രമാണകാഃ .
ശരീരകാരണാ സംവിദിതി മോഹമുപാഗതാഃ .. 10
ഉന്മത്താ ഏവ ത്വേജ്ഞാസ്തേ യോഗ്യാ നാസ്മത്കഥാസു തേ .
അക്ഷീബക്ഷീബയോർമൂഢബുദ്ധയോഃ കൈവ സംകഥാ .. 11
യയാ വിപശ്ചിത്കഥയാ സർവസംശയസംക്ഷയഃ .
ന ഭവേത്-ത്രിഷു ലോകേഷു+ ജ്ഞേയാ മൂർഖ/കഥൈവ സാ .. 12
പ്രത്യക്ഷമാത്രനിഷ്ഠോഽസൗ മൂഢാസ്ഥ ഇതി വക്തി യത് .
തേന നിര്യുക്തിനോക്തേന ശിലാസദൃശവൃത്തിനാ .. 13
പ്രോക്തഃ സർവവിരുദ്ധേന സോഽജ്ഞഃ കൂപാന്ധദർദുരഃ .
പൂർവാപരധിയം ത്യക്ത്വാ വർതമാനേ മതിസ്ഥിതഃ .. 14
വേദാ ലോകാദയശ്ചൈതേ പൃഷ്ടാഃ സ്വാനുഭവാന്വിതാമ് .
വദന്തീമാം ദൃശം സർവേ യഥാ നശ്യന്തി സംശയാഃ .. 15
സംവിദേവ ശരീരം ചേച്ഛവം കസ്മാന്ന ചേതതി .
ഇതി യസ്യ മതിസ്തസ്മൈ മൂഢായേദമിഹോച്യതേ .. 16
ബ്രഹ്മണോ ബ്രഹ്മരൂപസ്യ സംകല്പനഗരം തതമ് .
ഇദം താവജ്ജഗദ്ഭാനം തവ സ്വപ്നപുരം യഥാ .. 17
തത്സമസ്തം സദൈവേദം ചിന്മാത്രാത്മ നിരന്തരമ് .

ഭവത്യത്ര ന തേ ഭ്രാന്തിഃ സ്വേ സ്വപ്നനഗരേ യഥാ .. 18
തത്ര താവദ്ദിശഃ ശൈലാഃ പൃഥ്വ്യാദി നഗരാദി ച .
സർവം ചിന്മയമാകാശമിതി തേ സ്വാനുഭൂതിമത് .. 19
സംവിദ്ദ്യോമ ഘനം ബ്രഹ്മ തത്-സംകല്പ-പുരം വിരാട് .
ശുദ്ധസംവിന്മയോ ബ്രഹ്മാ തദിദം ജഗദുച്യതേ .. 20
ബ്രാഹ്മേ സംകല്പനഗരേ യദ്യത്സംകല്പിതം യഥാ .
തഥാനുഭൂയതേ തത്തത്ത്വത്സംകല്പപുരേ യഥാ .. 21
സംകല്പനഗരേ യദ്യദ്യഥാ സംകല്പ്യതേ തഥാ .
തത്തഥാസ്ത്യേവ ച തദാ ത്വത്സംകല്പപുരേ യഥാ .. 22
തസ്മാദ്ദേഹസ്യ നിയതൗ യഥേതൗ ബ്രഹ്മണാ ചിതാ .
സ്പന്ദാസ്പന്ദൗ കല്പിതൗ ദ്വൗ സ തഥൈവാനുഭൂതവാൻ ..23
മഹാപ്രലയപര്യന്തേ പുനഃ സർഗഃ പ്രവർതതേ .
സമസ്തകാരണാഭാവാദ്ദ്രവ്യം താവന്ന വിദ്യതേ .. 24
വിമുക്തത്വാത്പ്രജേശസ്യ/ന ച-സം/ഭവതി സ്മൃതിഃ .
ബ്രഹ്മൈ/വേയ-മതോ ദീപ്തിർ/ജഗദിത്യേവ ഭാസതേ .. 25
തസ്മാദാ+ദ്യാത്മനാ ഭാതം സ്വമേവ ബ്രഹ്മണാ സ്വതഃ .
ജഗത്സംകല്പനഗരമിതി ബുദ്ധം ച ഖേന ഖമ് .. 26
യഥാ സംകല്പനഗരം ചിന്മാത്രം ഭാതി കേവലമ് .
തഥൈവാകാരണം ഭാതി ചിന്മാത്രോൻ-മേഷണം ജഗത് .. 27
ശരീരമസ്തു വാ മാസ്തു യത്ര യത്രാസ്തി ചിന്നഭഃ .
വേത്ത്യാത്മാനം തത്ര തത്ര ദ്വൈതാദ്വൈതമയം ജഗത് .. 28
തസ്മാദ്യഥാ സ്വപ്നപുരം യഥാ സംകല്പപത്തനമ് .
തഥാ പശ്യതി ചിദ്ദ്യോമ മരണാനന്തരം ജഗത് .. 29
അപൃഥ്വ്യാദിമയം ഭാതി പൃഥ്വ്യാദിമയവജ്ജഗത് .
യഥേദമാ//പ്രഥമതോ മൃതസ്യാപ്യഖിലം തഥാ .. 30
ദേശകാലൗ ന സർഗേണ പ്രബുദ്ധസ്യേവ തൗ യഥാ .
അണുമാത്രമപി വ്യാപ്തൗ തഥൈവ പരലോകിനഃ .. 31
ഇദം പ്രബുദ്ധവിഷയേ സ്വാനുഭൂതമപി സ്ഫുടമ് .
ജഗന്ന വിദ്യതേ കിംചിത്കാരണം ഗഗനേ യഥാ .. 32
അപ്രബുദ്ധസ്യാസദേവ യഥേദം ഭാതി ഭാസുരമ് .
തഥൈവ സർഗവദ്ഭാതി വ്യോമൈവ പരലോകിനഃ .. 33
ശുധരാ+ദ്രിയ-മാദ്യാഢ്യം ഖമേവ പരലോകിനഃ .
അഭൂതപൂർവമാഭാതി ഭൂതപൂർവവദാതതമ് .. 34
മൃതോ/യം പുനരുത്പന്നോ യമലോകേ ശുഭാശുഭമ് .
ഭുഞ്ജേ/ഹമിത്യതിഘനം മൃതോ ഭ്രാന്തിം പ്രപശ്യതി .. 35
മോക്ഷോപായാനാദരിണാമേഷ മോഹോ ന ശാമ്യതി .
ബോധാദവാസനത്വേന മോഹ ഏഷ പ്രശാമ്യതി .. 36
അപ്രബുദ്ധസ്യ യാ സംവിത്സാ ധർമാധർമവാസനാ .
ഖ ഏവ ഖാത്മികാ ഭാതി യത്തദേവ ജഗത്സ്ഥിതമ് .. 37

ന ശൂന്യരൂപം ന ച സത്സ്വരൂപം
ബ്രഹ്മാഭിധം ഭാതി ജഗത്സ്വരൂപമ് .
തച്ചാപരിജ്ഞാനവശാദനർഥ-
ഭൂതം പരിജ്ഞാതവതഃ ശിവാത്മ .. 38

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ മഹാ+പ്രശ്നോ+ത്തരം നാമ സപ്താധിക+ദ്വി/ ശതതമഃ സർഗഃ .. 207 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.1.2024